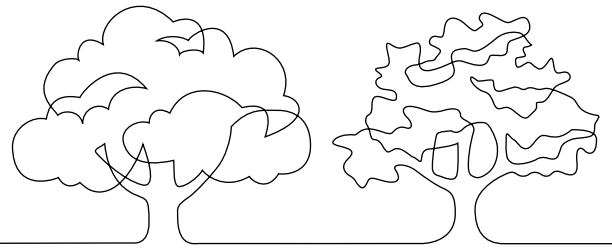

De boom

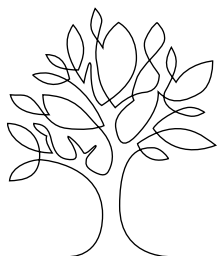

Wat? Mispel (*Mespilus germanica*)

Waar? In de tuin van Hoog Wede in Hoogland, bij Amersfoort.

Waarom? Z'n voorganger ging dood en de mispel is beter bestand tegen nattigheid.

Pluspunten? Mooie, grillige vorm. Een boom met karakter.

Weleens in een tuin gelopen zonder één enkele boom? Dan bestaat de kans dat je iets miste: een oriëntatiepunt, structuur, sfeer, beschutting ... Bomen doen veel voor een tuin, en ze doen ook veel voor de mens. Zoals de mispel in de tuin van Nieuw Wede. 'De plek bij de boom is een rust- en ontmoetingspunt.'

Tekst Fransje van Dorp Beeld Anneke Beemer

"Ik praat er niet tegen", zegt Jaap Kalf. "Tenslotte ben ik niet van koninklijken bloede." Maar, geeft hij toe, we zijn er allemaal aan gehecht. Geen wonder, want de mispel in de tuin van Nieuw Wede, een woonvorm voor ouderen in Hoogland, staat er al meer dan twintig jaar. Jaap (91) is bewoner van het eerste uur. Hij heeft de mispel zien opgroeien tot z'n huidige staat: een grillige, doorleefd ogende boom, breder dan hoog, met een parasolvormige kroon en een karakteristieke, gebarsten bast. Hier en daar groeit er mos en korstmos op. Een paar huisjesslakken klimmen traag omhoog, op zoek naar algjes.

De mispel heeft er niet altijd gestaan, vertelt Jaap. Hij had een voorganger, maar die ging dood. "Waarschijnlijk door te veel water. Ik vermoed dat tijdens de bouw van het complex de ondergrond verdicht is geraakt. Er heeft een bouwkraan op gestaan." Dit zie je vaker bij nieuwbouwprojecten. Het enorme gewicht van de kraan heeft de grond doen inklinken, en als er dan vervolgens een flinke laag nieuwe (tuin) grond wordt opgebracht - zonder dat de ondoorlaatbaar geworden onderlaag werd 'gebroken' - ontstaan er problemen met de drainage.

Toen de voorganger het loodje had gelegd, moest er natuurlijk iets anders komen. "Ik zou deze keer een mispel nemen, die kan goed tegen natte voeten, adviseerde de deskundige zoon van een medebewoner. Dat advies werd opgevolgd."

Romeinen

De mispel is een van Europa's oudste fruitbomen. Van oorsprong komt hij voor in landen rond de Zwarte en Kaspische zee, de Romeinen brachten hem naar hier. De bloemen, die eind mei verschijnen, verraden z'n verwantschap met de roos. "De bloeitijd is de mooiste periode", zegt medebewoner Truus Noy, terwijl ze koffie op de tuintafel zet. "Qua herfstkleur heeft de mispel minder te bieden. In het najaar wordt het blad wat bruinachtig."

Maar er zijn ook nog de vruchten! Op dit moment - het is eind juni - zijn die al duidelijk te zien. Ze hebben iets weg van een forse rozenbottel. "In principe kun je ze eten, maar dan moeten ze overrijp zijn, je moet ze dus lang aan de boom laten hangen. Wij gebruiken ze zelf niet, maar vroeger kwam er weleens iemand langs om de vruchten op te halen." Even leek het erop dat het ook met de mispel fout zou

MISPEL

De mispel komt in ons land in het wild voor en staat graag in de zon of lichte schaduw. Omdat ie dacht dat de mispel oorspronkelijk in Duitsland groeide, noemde Linnaeus hem *Mespilus germanica*.

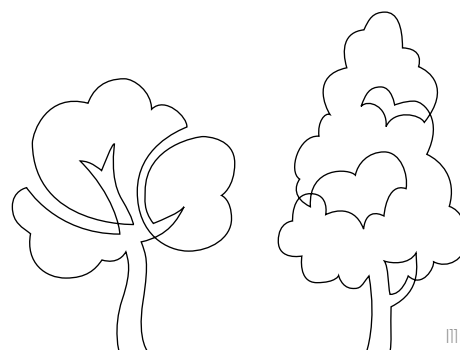
Er wordt onderscheid gemaakt tussen de echte 'wilde' vorm, die stekels heeft, en de stekelloze gecultiveerde vorm. Mispels die je koopt zijn vaak geënt op een onderstam van meidoorn. Ook de mispel in de tuin van Nieuw Wede heeft een meidoorn-onderstam. Omdat de boom zelfbestuivend is, hoeft je maar één exemplaar te planten om vruchten te krijgen. Van de mispel zijn speciale vruchtrassen te koop (onder andere, 'Kurpfalz', 'Bredase Reus' en 'Westerveld'), die onderling verschillen qua smaak en groei-kracht. In principe hoeft je een mispel niet te snoeien, liever niet zelfs. De boom krijgt vanzelf een mooie, grillige vorm. Haal in de zomer alleen een storende of kruisende tak weg. Hoogte: 4-6 meter, afhankelijk van de variëteit en omstandigheden.

aflopen. Op een gegeven moment begon de boom sterk over te hellen naar één kant. "Dat kwam omdat hij verkeerd was gesnoeid", vertelt Jaap. "Nu kun je een scheefgroeende boom weer rechte trekken en dat hebben we ook geprobeerd. Maar op een gegeven moment zagen we dat de grond omhoog kwam en dat betekent dat ook de wortels mee omhoogkomen. Dus daar zijn we weer mee gestopt."

Nu wordt de mispel - om verder scheefzakken te voorkomen - gestut door een paaltje. Jaap: "Geen ideale oplossing, maar we hopen er het beste van. En tegenwoordig wordt de boom met beleid gesnoeid."

We zitten hier veel, zegt Truus, wijzend op de stoelen die in de buurt van de boom staan. Het is nog ochtend, maar de temperatuur op deze stralende dag begint al flink op te lopen. "Gelukkig zorgt de mispel voor schaduw en koelte." *

Illustratie: shutterstock